

Απορρίμματα: Οι αλλαγές στον ΕΣΔΑ και οι λύσεις-τομές που βρίσκονται υπό συζήτηση

Είναι γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια ζωηρεύει η συζήτηση για τη διαχείριση απορριμμάτων στη χώρα και τίθεται σε νέες βάσεις που είναι περισσότερο προσανατολισμένες στη αποτελεσματικότητα ως προς τους ποιοτικούς και ποσοτικούς στόχους που ολοένα αυστηροποιούνται (π.χ. όσον αφορά την ανακύκλωση, την ανάκτηση κ.ά.) παρά γενικότερες τοποθετήσεις και σχέδια επί χαρτού για το τι θα έπρεπε να κάνουμε με τα σκουπίδια μας.

Αυτό με τη σειρά του υποδηλώνει ότι ωριμάζουν οι συνθήκες για να προχωρήσουμε σε τομές προκειμένου να ανατρέψουμε αδιέξοδα που έχουν διαμορφωθεί από την ολιγωρία ή αδράνεια δεκαετιών και χρήζουν άμεσων μέτρων.

Η καύση των σκουπιδιών επανέρχεται στη συζήτηση

Στην ημερίδα του ΤΕΕ για τη διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων, που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα την περασμένη εβδομάδα, αναδείχθηκε η συναίνεση που ξεκινά να διαμορφώνεται μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών τόσο σε πολιτικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο αγοράς για την καύση των απορριμμάτων, σε ειδικά διαμορφωμένες μονάδες ή την τσιμεντοβιομηχανία, για την οποία η διαδικασία αυτή φέρει ειδική προστιθέμενη αξία, εφόσον το προϊόν της καύσης δύναται να χρησιμοποιηθεί ως δευτερογενής πρώτη ύλη στην παραγωγή τους.

Αν και με την επιστράτευση της καύσης, προωθούνται σημαντικά οι ποσοτικοί στόχοι όσον αφορά την εκτροπή των απορριμμάτων από την ταφή και είναι δυνατή η αξιοποίησή της για την παραγωγή ενέργειας, η εν λόγω τεχνολογία εμπνέει περιβαλλοντικές ανησυχίες στην ελληνική κοινωνία, με αποτέλεσμα αυτή να θεωρείται ακόμα θέμα «ταμπού».

Το ερώτημα εδώ είναι αν θα πρέπει να μείνουμε στη δαιμονοποίηση. Όπως εξήγησαν ειδήμονες επί του θέματος, η απαρέγκλιτη τήρηση των περιβαλλοντικών όρων, σε περίπτωση που υιοθετηθεί μία τέτοια λύση, αποτελεί βασική προτεραιότητα για τη διασφάλιση της υγείας τόσο των εργαζομένων όσο και των κατοίκων αλλά και την εν γενεΐ βιωσιμότητα του συστήματος.

Προς επίρρωση του παραπάνω επιχειρήματος άλλωστε λειτουργεί η ίδια η κατάσταση όλα αυτά τα χρόνια με την εικόνα των ΧΥΤΑ ανά την Ελλάδα και το μακροπρόθεσμο αποτύπωμά τους στα εδάφη όπου είναι (ή ήταν) εγκατεστημένοι και φυσικά των ΧΑΔΑ, οι οποίοι, ως παράνομοι χώροι ανεξέλεγκτης διάθεσης, δεν είχαν (ή έχουν) καν υποτυπώδεις υποδομές περιβαλλοντικής προστασίας, αφήνοντας εκτεθειμένες ολόκληρες περιοχές, από πλευράς μόλυνσης.

Στο νέο ΕΣΔΑ, όπως προανήγγειλε και ο Γενικός Γραμματέας Στερεών Αποβλήτων, Μανώλης Γραφάκος, που θα τροποποιηθεί στο Α΄εξάμηνο του 2020, θα αναθεωρηθεί το υφιστάμενο πλαίσιο επιτρέποντας την ενεργειακή αξιοποίηση των απορριμμάτων, τονίζοντας ότι αυτή θα αφορά αυστηρά το υπόλειμμα, ό,τι δηλαδή «περισσεύει» μετά την ανακύκλωση, η οποία αποτελεί αναπόσπαστο κρίκο της Κυκλικής Οικονομίας.

0 διαχωρισμός των εμπορικών απορριμμάτων

Μία άλλη ενδιαφέρουσα ιδέα που έχει «πέσει στο τραπέζι» είναι όμως και ο διαχωρισμός των εμπορικών (δηλ. από εμπορικά καταστήματα, εστιατόρια, ξενοδοχεία κ.ά.) από τα οικιακά απορρίμματα, μία λύση που προσβλέπει στην αποσυμφόρηση της υφιστάμενης κατάστασης σε ό,τι αφορά τη διαχείριση η οποία αυτή τη στιγμή επιβαρύνει εξ ολοκλήρου τους Δήμους.

Η λύση αυτή η οποία έχει θέση και στην «ατζέντα των απορριμμάτων» της Περιφέρειας Αττικής, φιλοδοξεί να «ανακουφίσει» τους Δήμους από φόρτο αποκομιδής που υπολογίζεται ότι αγγίζει το 80% των παραγόμενων σκουπιδιών με μία συνεργασία που θα αναπτυχθεί στα πλαίσια του ιδιωτικού τομέα (καταστηματαρχες, επιχειρηματίες κ.ά. με εταιρείες που

θα αναλάβουν τη διαχείριση).

Με αυτόν τον τρόπο, απελευθερώνονται πόροι, εξοικονομούνται δρομολόγια και καθίσταται πιο ευέλικτη η διαχείριση των απορριμμάτων για τους Δήμους, οι οποίοι θα μπορούν να εξασφαλίζουν πιο καθαρά ρεύματα και να συμβάλλουν στην αποδοτικότερη λειτουργία του συστήματος. Σε οικονομικό επίπεδο, η λύση αυτή θα μπορούσε να χρηματοδοτηθεί από το σκέλος της αποκομιδής (το οποίο αφορά περίπου το 70% του συνόλου). Αξίζει να σημειωθεί ότι κάτι τέτοιο είναι συμβατό και με την κοινοτική νομοθεσία, η οποία στην υφιστάμενη κατάσταση «βλέπει» παράνομες κρατικές ενισχύσεις.

Το μόνο σίγουρο είναι ότι οι λύσεις που χρειάζονται για να ανατραπεί η παρούσα κατάσταση θα πρέπει να ξεφύγουν από την πεπατημένη των περασμένων χρόνων. Μαζί με αυτές όμως χρειάζεται ενδελεχής ενημέρωση από την Πολιτεία για το τι αυτές συνεπάγονται καθώς και αλλαγή νοοτροπίας από τους πολίτες που θα πρέπει να καταλάβουν ότι ο πρώτος κρίκος για τη σωστή διαχείριση των απορριμμάτων είναι οι ίδιοι.